

EL PROCÉS DE CONCENTRACIÓ AL SECTOR LACTI JA HA COMENÇAT

El conte de la lletera

Les empreses del sector lacti han iniciat ja la seva estratègia de cara al futur per a afrontar una dècada en què a l'estat espanyol entraran productes lactis de tot Europa, previsiblement a un preu baix. De moment ja s'ha anunciat la fusió de dues empreses importants: Celbasa Ato. S.A. i Lagisa (Central Lechera de Gijón).

Núria Burguera

El passat 28 de desembre es va fer pública l'adquisició d'accions de Lagisa (Central Lechera de Gijón) per Celbasa (Centro Lácteo Balcels, SA). Es tractava de la primera iniciativa de concentració del sector lacti, un sector que cal qualificar d'excessivament atomitzat donades les seves característiques principals. Pensem que a l'estat espanyol, tan sols cinc empreses (Laciaria, Uniasa, Celbasa Ato, Pascual i Asturiana) controlen el 33% de la producció de llet i derivats, mentre que la resta de la quota de mercat, és a dir, un 66%, està copada per unes 200 centrals amb una reduïda importància en el sector.

L'entrada de productes europeus

Els grans excedents que hi havia a França i en general a tots els països d'Europa han disminuït d'una manera vertiginosa fins assolir un nivell modest. Un factor ha estat el motor per a la gairebé total desaparició dels excedents de productes lactis que tant havien preocupat la CEE i que havien causat la destrucció massiva d'aquests: ens referim a la política iniciada per aquesta organització de subvencionar la llet en pols destinada a l'exportació als països del tercer món.

La diferència principal entre el sector lacti a Europa i a l'estat espanyol,

a banda del preu de la llet al camp, és la importància de les centrals lleteres. Allí n'hi ha poques i les poques que hi ha marquen el ritme del preu, mentre que ací la situació és la contrària, n'hi ha moltes i el pagès posa el litre de llet al preu que a ell li sembla perquè sap que si no la paga una central, ho farà la competència.

Es tracta d'un mercat amb un desequilibri important entre el preu de compra al pagès i el preu de venda al consumidor. A més, els distribuïdors, les grans cadenes de compra i els hipermercats pressionen per adquirir la llet a uns preus baixos, i a causa de l'alt volum de compra aconseguen uns preus força reduïts. Per tot això, les grans perjudicades de l'actual situació sembla que són les centrals lleteres que no poden fer repercutir tots els costos sobre el preu de venda del producte.

Per què comprem la llet a un preu més car

La mestressa de casa sap molt bé que en mig any el preu de la llet ha augmentat fins a situar-se al voltant de les cent pessetes el litre. Un preu que és considerat abusi per les Associacions de Consumidors. Les causes d'aquest fort increment són principalment tres: en primer lloc, que la llet al camp ha passat de pagar-se de 34-36 pessetes el litre a 55 pessetes el litre. En el període de juny a desembre de 1988 l'augment es va situar en un 25%, una xifra que ja de per si és indicativa.

Un altre motiu de la puja de preu és la denúncia d'incorporació a la llet de sèrums, fet que ha provocat que les centrals hagin deixat d'adulterar la llet i s'hagin vist obligades a comprar més primera matèria. Com és lògic, això ha desembocat necessàriament en l'augment del cost de la llet. Es calcula que les centrals han perdut un 15% del marge de guanys, una xifra important que no s'ha pogut reflectir en el preu de la llet tot i l'increment del preu de venda al consumidor.

El darrer factor ha estat el poc rendiment de les vaques acompanyat de la política abans esmentada de subvencionar la producció de llet en pols destinada al tercer món. Aquesta mesura ha fet que molts pagesos i moltes centrals hagin optat per vendre la seva producció a l'estranger i per tant el mercat interior hagi quedat molt limitat. La conseqüència és evident: a menys oferta, més demanda i preus més cars. □